

En stille vækkelse er i gang

Nye muligheder for kirken – og hvad vi gør med dem

Inspirationspapir fra netværket PULS, forår 2026

Indhold

Forord

Del 1: Noget er ved at vende – den stille vækkelse

Del 2: Hvordan tager vi imod dem, der kommer?

Del 3: Konkrete råd og anbefalinger

Del 4: Spørgsmål til drøftelse

Forord

I årtier har historien om kirken i Vesten lydt: tilbagegang, sekularisering, tomme kirkebænke. Den historie er ikke forkert, men den er ikke længere hele historien. Der er noget nyt på vej.

På PULS' repræsentantskabsmøde i januar 2025 blev der holdt tre oplæg med efterfølgende samtale i plenum, der tilsammen tegner et billede af en tid med nye muligheder for kirken. Det er ikke en triumftale. Men det er en opmuntring og en udfordring.

Dette papir sammenfatter de vigtigste indsigter og giver konkrete råd til, hvordan vi som menigheder og netværk kan gribe det øjeblik, vi befinder os i.

Del 1: Noget er ved at vende – den stille vækkelse

Nye tal fra England

I april 2025 udkom rapporten "The Quiet Revival" fra det engelske Bibelselskab (Bible Society of England and Wales). Baseret på to store YouGov-undersøgelser med henholdsvis 19.000 (2018) og 13.000 (2024) respondenter viser rapporten, at den engelske kirkegang er steget med over 50% fra 2018 til 2024. Det er solide data fra en anerkendt opinionsundersøger.

Kirkegang er steget fra 8% til 12% af befolkningen (mindst én gang om måneden). Og det er ikke de ældre, der driver fremgangen, men de unge: Blandt 18-24-årige er andelen steget fra 4% til 16%. Unge mænd i særdeleshed: fra 4% til 21%. Og for første gang i mange år er der nu overordnet set flere mænd end kvinder i de engelske kirker.

Rapporten har mødt metodekritik fra bl.a. Pew Research Center og britiske religionssociologer, som peger på, at andre datasæt – f.eks. British Social Attitudes Survey – ikke viser samme fremgang. Bibelselskabet og YouGov fastholder metodens soliditet. Der er altså debat om tallenes størrelse, men den brede tendens – at noget er ved at vende – understøttes af mange selvstændige observationer fra kirker på gulvet.

Dertil kommer, at forlaget SPCK har opgjort, at Bibelsalget i UK steg med 87% fra 2019 til 2024 (baseret på Nielsen Book Data). Det er vanskeligt at tilbagevise så store tal.

Det sker også i Norden

I Sverige viste *Ungdomsbarometerens* trendrapport for 2025, baseret på svar fra over 17.000 unge, at Jesus kom med på listen over de trends, unge selv forventer vil præge det kommende år. Det er bemærkelsesværdigt, at det specifikt er personen Jesus, og ikke blot religion eller åndelighed i bred forstand, der nævnes.

I Danmark viser en måling fra Kristeligt Dagblad (juni 2025), at unge mellem 18 og 34 er mere religiøse og kristne end generationen før dem. Kurven er knækket.

Hvorfor sker det nu?

Der er ikke én forklaring. Men nogle faktorer springer i øjnene:

- Nyateismen er i opløsning. Den kunne kritisere, men havde ikke et positivt budskab at tilbyde.
- En usikker verden skaber trang til fast grund under fødderne. Krig, klimakrise og AI driver mange til at søge noget holdbart.
- En generation uden fordomme om kristendommen – de unge ved ikke nok til at have afskrevet den.
- Bibelen er kommet i fokus igen, bl.a. via profiler som Jordan Peterson på YouTube og TikTok.
- Mødet med markant islam har gjort det klart, at ateisme ikke har et holdbart modsvar. Det har i stedet at genopdage vores egen kristne arv.
- Kulturpersonligheder som Charlotte Rørth og andre har gjort det legitimt at tale offentligt om tro.

Helligånden virker i en konkret virkelighed, og virkeligheden ser anderledes ud i dag end for blot ti år siden.

Hvad er det, der vokser?

Det er et mønster, der går igen internationalt: De kirker, der vokser, har en tydelig kristendom, er bibelsk funderede og har et sanseligt/kropsligt udtryk. Det gælder karismatiske, katolske og ortodokse kirker. Det autentiske, det klare og det håndgribelige tiltrækker.

»Keep Christianity Weird« – Tom Holland

Vi skal ikke tilpasse os tidens strøm. Vi skal stå fast på det, vi er. Det er ikke konservativt for konservatismens skyld, men fordi et utydeliggjort evangelium ikke hjælper nogen.

Og der er en mulighed i, at mange unge slet ikke kender kristendommen: Fordommene er ikke der, fordi kendskabet ikke er der. Det er åbent land.

Del 2: Hvordan tager vi imod dem, der kommer?

Rodet bagage er velkomment

Mange af dem, der finder vej mod troen i dag, kommer med, hvad man kan kalde "rodet bagage". De har levet livet på egne præmisser, og de kender ikke kirkens sprog og normer.

Det er godt. For Jesus kalder ikke de raske, han kalder de syge (Luk. 5,31). Alle har vi brug for åndelig helbredelse, og vi skal tage åbent imod alle uanset bagage.

Men spørgsmålet er: Hvordan gør vi det godt?

Ærlighed åbner døre

Rebekka Pippert fortæller i bogen Ud af saltbøsser om en ven, der kom til tro. Hvad var årsagen? Det var ikke kristendomsundervisning. Det var mødet med en kristen, der indrømmede sine svagheder. "Jo mere jeg fik indblik i dit liv, og selve det, at du indrømmede dine fejl, drev mig til Jesus."

Vi behøver ikke have det hele på plads. Vi behøver ikke fremstå som dem, der har klaret livet. Vi skal tværtimod turde vise vores ærlige ansigt med alt hvad det indebærer. Det er ikke svagheit. Det er vidnesbyrd.

Det er ikke en opfordring til at lade al uorden flyde frit. Men det er en opfordring til ikke at spille en påtaget rolle. Det er vores ægte liv med Kristus i midten og svagheder rundt om, der er vidnesbyrdet.

En vidåben favn og et fast bryst

Det er en balance på samme tid at være "en vidåben favn og et fast bryst", at give plads til alle, der er på vej i troen, og samtidig stå fast på det teologiske grundlag.

Det er ikke en modsætning. Det er en nødvendig spænding at leve i. Kærlighed og klarhed hører sammen. Sandheden tro i kærlighed, som Paulus skriver.

Dem, der søger fast grund i dag, er ikke skræmte af tydelighed. De er tiltrukket af den. Det faste bryst er ikke afvisende men trygt.

Jesus i centrum – ikke de kristne normer

Når vi tager imod nye i troen, er fristelsen at præsentere dem for et sæt normer og forventninger. Men det er ikke evangeliet. Evangeliet er Jesus Kristus.

Vi skal ophøje Kristus ikke kernefamilien, ikke gudstjenesteformen, ikke vores egne vaner. Det er Jesus, der samler. Og det er ham, der skaber nyt i menneskers liv, når de møder ham.

Det betyder ikke, at etik og livsstil er ligegyldigt, men kærlighed og venskab skal komme først. Det første folk skal møde i vores dør er ikke en kravliste. Det er en invitation.

Resume

Vi lever i et øjeblik, vi ikke selv har skabt. Helligånden virker, og verden er mere åben over for evangeliet end den har været i lang tid. Det er ikke vores fortjeneste. Men det giver os et ansvar.

Vi har det bedste budskab i verden. En verden i uorden og usikkerhed har brug for den fred, der kun findes i Jesus Kristus. Lad os ikke beholde det for os selv.

Lad os stå tydeligt frem. Lad os tage imod dem, der kommer, med åbne arme. Og lad os stole på, at evangeliet, som det altid har gjort, skaber nyt liv.

På de næste sider findes konkrete råd og anbefalinger samt oplæg til drøftelse i ledelse eller menighedsråd.

Del 3: Konkrete råd og anbefalinger

For den enkelte

- Vær frimodig i hverdagen. Den usikre verden giver anledning til samtaler om det, du tror på. Tag den samtale.
- Del din tro ærligt inkl. dine svagheder og tvivl. Det er mere overbevisende end perfektion.
- Brug de digitale platforme. Kristne profiler på YouTube og TikTok når folk, du aldrig møder. Støt og del dem.
- En oplagt handling kan være at invitere nogen med i det fællesskab, du selv er en del af.

For menigheden

- Sæt Jesus i centrum for alt – gudstjeneste, fællesskab, formidling. Ikke konservative værdier eller kirkelige traditioner, men Kristus selv.
- Giv plads til dem, der er "på vej". Lav rum for det søgende, det ufærdige, det brogede.
- Vær tydelig teologisk, men kommuniker det med kærlighed og ydmyghed.
- Overvej det sanselige udtryk i gudstjenesten. Liturgi, fællesbøn, kropslige udtryksformer. Det taler til en generation, der søger noget ægte og forankret.
- Støt jeres egne unge i at læse Bibelen og tro på dens troværdighed. De har brug for, at I er der som medvandrere.
- Dyrk fællesskabet bevidst. Mange søger kirken for fællesskabets skyld. Lad det ikke være en skuffelse.

For PULS som netværk

- Del vidnesbyrd om, hvad der sker. Når én oplever vækst eller åbne samtaler, skal det ud til os alle. Det giver frimodighed.
- Tal på tværs om muligheden for at øge det sanselige/kropslige udtryk i gudstjenesten. Det er et område, vi har grund til at arbejde med.

Del 4: Spørgsmål til drøftelse

Spørgsmålene på næste side kan bruges som afsæt for en samtale f.eks. i ledelse eller menighedsråd. De er ikke udtømmende. Tanken er ikke, at I skal nå alle spørgsmål på ét møde. Vær realistisk og vælg f.eks. det spørgsmål, der er mest relevant/interessant for jer.

Sæt 15-20 min. af, og aftal, inden I afslutter samtalen, hvad næste step er (Skal I drøfte videre? Skal I drøfte et af de andre spørgsmål? Skal I sætte små handlinger i gang? osv.).

Har I brug for sparring eller hjælp til at komme i gang eller fortsætte det, I står midt i, så tøv ikke med at kontakte menighedsinspirator Anette Klausholm Bækgaard på anette@puls-eln.dk.

Rigtig god fornøjelse og Guds fred.

Om åbenheden i vores tid

- Oplever vi selv, at noget er ved at vende i vores lokale sammenhæng? Er der tegn på øget åbenhed over for evangeliet – i samtaler, i gudstjenesten, i vores omgangskreds?
- Hvem i vores nærhed – naboer, kolleger, familie – lever vi tæt nok på til, at de kan se vores tro? Er der nogen, vi kunne invitere ind i et fællesskab? Er der nogen der allerede er synligt nysgerrige?
- Oplever vi, at den offentlige diskurs om kristendom er ved at skifte karakter? Hvordan mærker vi det, og hvordan kan vi få glæde af det hos os?
- Næste step: Skal denne drøftelse føre til små konkrete tiltag? (f.eks. fortsætte samtalen i ledelsen og/eller andet relevant for jer)

Om tydelighed og identitet

- Er vi tilstrækkeligt tydelige i vores forkyndelse og kommunikation? Er der områder, hvor vi er fristet til at tone kristendommen ned af hensyn til andres forventninger?
- Sætter vi Jesus tydeligt i centrum, eller er der andre ting (traditioner, værdier, programmer), der fylder mere end de burde?
- Hvad kendetegner vores gudstjeneste og fællesskab for en udefrakommende? Hvad er det første, man møder?
- Næste step: Hvordan arbejder vi videre med tydelighed og identitet? Hvilke små skridt skal vi tage først?

Om at tage imod nye

- Har vi konkrete måder at tage imod nye på? Hvad sker der med en person, der for første gang kigger ind i vores menighed – både den første gang og i de efterfølgende måneder?
- Er der plads til dem, der kommer med "rodet bagage", altså folk der ikke kender kirkens sprog, måske lever anderledes end vi er vant til, men som søger noget ægte? Hvad gør vi godt? Hvad kan blive bedre?
- Hvordan er balancen hos os mellem åben favn og fast bryst? Er vi bedre til det ene end det andet? Hvad kræver det at styrke det, vi halter på?
- Næste step: Hvad vil være det naturlige næste lille step?

Om gudstjeneste og sanselighed

- I hvilken grad inviterer vores gudstjeneste til kropslig og sanselig deltagelse? Er der rum for det, og er vi selv fortrolige med det?
- Er der elementer i vores gudstjeneste-liv, vi har lagt bag os af hensyn til "tidssvarende" formidling, men som vi måske burde genoverveje? Hvad ville vi vinde ved at hente dem frem igen?
- Næste step: Hvad tager vi med fra denne drøftelse? Hvad er næste step for os?

Om vores egne unge

- Hvordan støtter vi de unge, der allerede er i vores menighed, i at læse Bibelen, stå fast i troen og dele den med andre? Har vi konkrete initiativer eller overlader vi dem til sig selv?
- Møder vi de unge, der kommer med ny ild i troen, på en måde, der nærer dem, eller risikerer vi at køle dem ned? Hvad kræver det af os at være gode medvandrere?
- Næste step: Hvordan kommer vi videre i disse drøftelser? Hvad kan være det næste lille skridt?